

SERRA

727-729

JULIOL-SETEMBRE 2020 • 7,75 €

D'OR

ON SÓN LES DONES PERIODISTES? AQUÍ!

Francesc Canosa Farran

PARLEN LES PERIODISTES

Anna Cristeto, Odei A.-Etxearte, Pepa Fernández,
Lola García, Sara González, Agnès Marquès,
Pepa Masó, Cristina Puig, Tura Soler,
Mònica Terribas, Neus Tomàs i Esther Vera

Conversa amb Núria Cadenes

Anna Ballbona

Manuel Sayrach, una baula enriquidora

A. Munné-Jordà

Any Palmira Jaquetti

Carme Oriol

Nosaltres, ells i la nova normalitat

Francesc-Marc Álvaro

Adeu a Arnau Puig

Sílvia Muñoz d'Imbert i Àlex Mitrani

Joan Barceló, polièdric, rebel i transgressor

Josep Camps Arbós

El llegat de Xavier Fàbregas

Jordi Coca i Àngels Rius i Bou

Josep M. Forn, el compromís amb la realitat

Albert Elduque

Jair Domínguez, bricomantes de l'humor

Joan Millaret Valls

Panorama confinat de llibres per a infants i joves

Teresa Mañà

Nosaltres, ells i la nova normalitat

per Francesc-Marc Álvaro

“

Som davant d'una amenaça de la qual ningú no pot escapar. Però aquesta universalitat de la Covid-19 no ha esborrat les divisions de tota mena, ans al contrari.

Es podria pensar que les normes excepcionals dictades per aturar la pandèmia han exacerbat els microanarquismes i les soledats de la massa i han projectat els uns i les altres com mai no havíem vist.

Les soledats que ens assetgen, en canvi, s'han disparat per l'impacte de l'aïllament obligatori i la desaparició física de la gent dels espais públics. Formes de soledat que només havíem intuït i mai no havíem travessat.

El millor i el pitjor de la persona s'expressa sota una versió restrictiva d'algunes llibertats essencials que donàvem per intocables.

Tota conquesta humana és precària [...]. Avui sabem més que ahir que tot s'aguanta per un fil molt prim i que no es pot donar res per descomptat.

”

Per al filòsof alemany Peter Sloterdijk, la massa postmoderna és una massa mancada de qualsevol potencial, una suma de microanarquismes i soledats.

Hem entrat, des de fa unes quantes setmanes, en el que s'ha batejat com a «nova normalitat», un eufemisme dictat des de la política oficial per etiquetar el marc de normes i costums que han de frenar la pandèmia de la Covid-19 i evitar morts i el col·lapse dels hospitals. Les obligacions que es deriven d'aquest nou entorn van acompanyades de no poques contradiccions i també d'algunes indefinicions, i això ens col·loca en un terreny d'incerteses molt denses que, amb més o menys sentit comú, hem de gestionar responsablement.

La nova normalitat és una manera de viure que comporta limitacions que tenen l'objectiu de preservar la salut i la vida de la comunitat, un exercici mitjançant el qual acceptem que l'interès general és ara més sensible i més fràgil que mai. Aquest interès general no és cap abstracció, sinó una realitat immediata i concreta, que no podem defugir ni considerar externa a les nostres existències.

Som davant d'una amenaça de la qual ningú no pot escapar. Però aquesta universalitat de la Covid-19 no ha esborrat les divisions de tota mena, ans el contrari. Per exemple: habitants de pobles petits contra urbanites amb segona residència;

En aquesta fase de desescalament cap a la «nova normalitat», seure a les terrasses dels cafès o bars ha esdevingut un luxe, un privilegi, una activitat desitjada que ens mostra com allò ordinari esdevé extraordinari. (Foto: Vinyet Peñarroya)

vells contra joves; gent amb gos contra gent sense mascota; treballadors essencials contra treballadors afectats pels ERTO; científics contra polítics; partidaris de les màximes restriccions contra partidaris de la màniga ampla; practicants d'esports individuals contra practicants d'esports en equip; el veí que fa de policia des del balcó contra el veí que surt a passejar amb un fill amb una malaltia especial; els que aplaudeixen els sanitaris contra els que volen fer fora el metge que viu a la seva escala; els que passen el confinament en un pis petit contra els que gaudeixen d'una casa gran amb jardí; el que necessita connectar-se durant hores contra el que no vol que la paradeta virtual li robi temps, etcètera. Les divisions s'han multiplicat i s'han aguditzat. Han sorgit molts «nosaltres» i molts «ells», a

vegades del tot inesperats. El retaule és bigarrat: «Els surten sense mascareta i nosaltres, en canvi, prenem totes les precaucions»; «Els són així i nosaltres som aixà». Aquesta mena de comentaris són a l'ordre del dia. Es poden fer moltes comparacions, amb una excusa o una altra. Cadascú s'ha integrat en diversos «nosaltres» i ha identificat també diversos «ells» i, de cop i volta, hem descobert una societat d'incomptables microintessos en col·lisió. I la frontera entre l'interès legítim i el simple caprici s'ha difuminat, i ha costat molt separar una cosa de l'altra: nosaltres tenim interessos nobles, ells tenen interessos espuris. El que jo faig és imprescindible, el que fa l'altre és arbitrari. Aquesta dissensió està servida i no pot ser digerida d'una manera òptima en els canals de la política institucional que coneixem.

Peter Sloterdijk té un llibre, publicat fa vint anys, en el qual fa una descripció que ara pot ser esclaridora: «La massa postmoderna és una massa mancada de qualsevol potencial, una suma de microanarquismes i soledats que amb prou feines recorda ja l'època en la qual ella —excitada i conduïda cap a si mateixa a través dels seus portaveus i secretaris generals— havia de fer i volia fer història en virtut de la seva condició de col·lectiu prenyat d'expressivitat.» Es podria pensar que les normes excepcionals dictades per aturar la pandèmia —l'estat d'alarma, en el cas d'Espanya— han exacerbat els microanarquismes i les soledats de la massa i han projectat els uns i les altres com mai no havíem vist. També em sembla que la coerció especial exercida aquests mesos sobre la ciutadania ha frenat

la pulsio microanarquista de cada individu, mentre que les soledats que ens assetgen, en canvi, s'han disparat per l'impacte de l'aïllament obligatori i la desaparicio física de la gent dels espais públics. Formes de soledat, val a dir, que només havíem intuït i mai no havíem travessat, com aquells deserts que només apareixen en els relats llegendaris.

En paral·lel, la massa també ha tingut moments de solidaritat, fins i tot de comunió, si em permeteu fer servir el terme. Els confinats hem fet algunes coses per sentir-nos al costat de la resta, com aplaudir tothom a la mateixa hora, cantar des dels balcons i les finestres, reenviar missatges per les xarxes socials, etcètera. La dialèctica entre altruisme i egoisme pren tonalitats abruptes arran d'aquest teatre inèdit de relacions socials marcades pel risc i pel desbordament de totes les previsions. El millor i el pitjor de la persona s'expressa sota una versio restrictiva d'algunes llibertats

essencials que donàvem per intocables. Qui ens havia de dir que la contraposicio teòrica entre llibertat i seguretat tindria una plasmació pràctica tan agònica? Qui ens havia de dir que el lliandar personal del risc seria una fita tan bellugadissa i tan a mercè de factors extrasanitaris?

La nova normalitat conté una ensenyança digna de les millors faules de tota la vida: tota conquesta humana és precària. Algú podria dir que això havíem de saber-ho, sense necessitat de passar-ho tan malament, i podria afegir que som víctimes de la creença en un progrés lineal, imparable i completament irreversible. Potser som més moderns del que ens pensàvem i resulta que mai vam fer cas dels auguris postmoderns que cantaven les absoltes d'un món regit inexorablement per l'herència il·lustrada. Sigui com sigui, avui sabem més que ahir que tot s'aguanta per un fil molt prim i que no es pot donar res per descomptat. Per exemple, seure a les

terrasses dels cafès i dels bars —una pràctica civilitzada i corrent en totes les ciutats mediterrànies— s'ha convertit en un luxe, en un privilegi, en una activitat anhelada. Allò ordinari ha passat a ser extraordinari.

Com influiran en nosaltres aquestes transformacions? Filòsofs, sociòlegs, politòlegs i altres científics socials han començat a especular sobre el tipus de vida futura que està construint —de manera més o menys visible— la pandèmia de la Covid-19. Aquests exercicis prospectius pequen d'una certa ingenuïtat, per bé que es presenten com a grans visions multidisciplinàries que abraquen tot el saber de la nostra època. Personalment, em semblen fantasies fabricades per calmar l'ansietat davant d'un present que se'ns ha fet massa desesperançat i massa incòmode. En realitat, no sabem res sobre el futur; prou feina tenim mirant de comprendre aquest ara mateix indòcil, que ha trencat en mil bocins tots els nostres plans.

TEXTOS I ESTUDIS DE CULTURA CATALANA

Al voltant de *Destino* Una batalla cultural de postguerra (1944-1950) Francesc Vilanova

El volum recull un centenar de textos al voltant d'aquesta revista que encarnava, a ulls de l'antifranquisme, el col·laboracionisme català amb la dictadura feixista espanyola.

A PARTIR DE L'1 DE SETEMBRE A LA LLIBRERIA

Publicacions de l'Abadia de Montserrat · Ausiàs Marc, 92-98 int. · pamsa@pamsa.cat · www.pamsa.cat